

Príloha 1
*Návod postupu
pri riešení krízových situácií v škole*

Obsah:

- 1a) Nájdenie návykovej látky v škole (drogy, alkohol)
- 1b) Dôkaz o užívaní návykovej látky v škole, ktorá prichádza do školy pod vplyvom návykovej látky
- 1c) podozrenie, že žiak má v držbe nelegálne návykové látky
- 2a) Zistenie legálnej návykovej látky na školskom podujatí (alkohol)
- 2b) Zistenie, že žiak fajčí v škole/na školskej akcii
- 3) Poruchy príjmu potravy
- 4a) Násilie páchané na dieťaťati (domáce násilie/CAN, násilie páchané cudzou osobou)
- 4b) Sexuálne násilie
- 5a) Šikanovanie – mapovanie situácie
- 5b) Krízový plán na riešenie šikanovania
- 5c) Šikanovanie učiteľa
- 6) Kyberšikana
- 7) Extrémizmus, rasizmus, xenofóbia
- 8) Vandalizmus
- 9) Krádež žiaka
- 10a) Skutočné záškoláctvo
- 10b) Skryté záškoláctvo
- 11) Sebapoškodzovanie
- 12) Samovražda, smrť žiaka/učiteľa školy
- 13) Žiak v afekte

Prílohy:

- 1. Zoznam kontaktov linky pomoci
- 2. Zoznam kontaktov odbornej pomoci v Košiciach

3. Prehľad použitých skratiek

1a. Nájdenie návykovej látky v škole (drogy, alkohol)

1. Nájdenie návykovej látky

- a) Nevystavujte látku žiadnemu testu, nechutnávajte ju, nenapínajte ju!!
- b) Zabavenie látky vykonáva **polícia**, pokiaľ neexistuje riziko zničenia alebo straty látky.

2. **O náleze bezodkladne informujte nasledovné osoby: riaditeľku školy, zástupkyne riaditeľky**

3. **Riaditeľka školy ihneď informuje o náleze Políciu SR**

- a) Odovzdať látku Polícii SR + spolupráca
- b) V prípade časovej prekážky zo strany polície alebo ak hrozí zničenie/strata látky, položte látku na čistý kus papiera alebo do obálky v prítomnosti iného zamestnanca školy. Napíšte dátum, čas, miesto objavu a množstvo. Obálka musí byť opatrená podpismi účastníkov a uložená v školskom trezore.

4. **ŠPT, TU: preventívna podpora triedy, zákonní zástupcovia, učitelia**

- a) Posolstvo vedenia školy triede (hranice, bezpečnosť, plán)
- b) Adekvátny preventívny program pre triedu
- c) Triedne rodičovské združenie
- d) Metodická podpora pre učiteľov
- e) Pozornosť pedagogických zamestnancov a monitorovanie: metodika prevencie

5. **ŠPT: monitoring rizikového správania, hodnotenie a uzatváranie**

- a) V prípade opakovania alebo porušenia školského poriadku – užšia spolupráca so zmluvnými, právnymi zástupcami (možnosť prípadovej konferencie)
- b) Dôsledná eskalácia sankcií

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM

Kde hľadať pomoc:

- CPLDZ Košice (centrum pre liečbu drogových závislostí), Linka dôvery toxikomanov 02/54776379, Linka dôvery Nezábudka 0850/11 10 22, Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111, metodik prevencie v CPP

1b. Podozrenie z užívania návykovej látky žiakom v škole, príchod do školy pod vplyvom návykovej látky, alebo prechovávanie návykovej látky

1. Zabráňte ďalšej konzumácii alebo odstráňte návykovú látku, za žiadnych okolností ju netestujte!!
2. Posúďte zdravotné riziká
 - Ohrozenie zdravia a života žiaka: okamžite poskytneme 1. pomoc,
 - zavoláme na číslo 155,
 - odovzdáme látku lekárovi,
 - zavoláme zákonných zástupcov
3. Ak nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo, bezodkladne informujte vedenie školy (riaditeľku školy), ŠPT
4. Vezmite žiaka do miestnosti školského psychológa pod dohľadom
5. **ŠPT: krátky rozhovor so žiakom + záznam jeho výpovede**
 - a) Vyjadrenie žiaka k situácii
 - b) Posúdenie jeho schopnosti absolvovať hodiny
 - c) Ak žiak odmietne opísať svoje konanie, zamestnanec túto skutočnosť uvedie v zápisnici.
 - d) V prípade záujmu žiaka alebo nedôvery voči zamestnancom školy odporúčame spoluprácu s odborníkmi: CPP
6. **Základná škola informuje:**
 1. **Políciu SR**
 2. **ÚPSVaR (podľa miesta bydliska žiaka)**
 3. **Právneho zástupcu**

V prípade, že žiak nie je schopný pokračovať vo vyučovaní (nedbá na pokyny učiteľa), Vedenie školy požiada zákonných zástupcov o okamžité vyzdvihnutie žiaka, nakoľko nie je zdravotne spôsobilý zostať v škole. AK ZZ nie je k dispozícii alebo nespolupracuje, škola to privolá záchranú službu, alebo požiada o spoluprácu Políciu SR.

7. **Spoločné stretnutie ZZ žiaka, vedenia školy, ŠPT, TU :**
 - Zhrnutie situácie – sankcie vyplývajúce zo školského poriadku
8. **Preventívne opatrenia:**
 - 1) odporúčanie odborných kontaktov, spolupráca so zdravotníckymi zariadeniami a odborníkmi, možnosť individuálnej podpory
 - 2) monitorovanie, dátum spoločného zasadnutia
 - 3) pozvať CPP (konzultácie) do vzdelávacieho výboru
 - 4) Zápis
 - 5) Požiadajte CPP o zvolanie prípadovej konferencie (vyšší nástroj) v prípade opakovaného použitia
9. **ŠPT: Preventívna podpora triedy (ZZ, učitelia)**
 1. Správa pre triedu (hranice, bezpečnosť, plán)
 2. Primeraný plán prevencie pre triedu
 3. Nakoniec triedne stretnutie ZZ
 4. Nakoniec, metodická podpora pre učiteľov z CCP
10. **ŠPT: monitoring rizikového správania, vyhodnocovanie, uzatváranie**
 1. V prípade opakovania, porušenia školského poriadku – obdobný postup + užšia spolupráca so zmlcami, ZZ, možnosť prípadovej konferencie
 2. Dôsledná eskalácia sankcií

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM

Kde hľadať pomoc:

- **CPLDZ Košice (centrum pre liečbu drogových závislostí), Linka dôvery toxikomanov 02/54776379, Linka dôvery Nezábudka 0850/11 10 22, Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111, metodik prevencie v CPP, UPSVaR**

2a. Krízový plán v prípade zistenia legálnej návykovej látky na školskej akcii (alkohol)

1. **Nájdenny alkohol zaistiť**
2. **Nájdennú tekutinu uchovávajú ako dôkaz a urobte krátku správu:**
 - Opíšte miesto, kde sa našiel alkohol
 - Napíšte čas a dátum nález, množstvo tekutiny
 - Zápisnica podpísaná zúčastnenými svedkami
2. **Prítomní na PP zmapujú situáciu medzi žiakmi – individuálne rozhovory so žiakmi**
 - Ak zistím, že žiak je pod vplyvom alkoholu, postupujem podľa KP č. 1b.
 - Ak zistím, kde maloletí kúpili alkohol, nahlásim to polícii.
3. **PZ informuje RŠ a ŠPT.**
4. **VŠ informuje ZZ o závažnom porušení školského poriadku žiakom (žiakmi).**
5. **TU: po návrate z podujatia, individuálne rozhovory so ZZ.**
1. **ŠPT +TU: preventívne opatrenia v triede**
2. **ŠPT +TU: monitoring, zhodnotenie preventívnych oparení a uzavretie (3 mesiace).**

CELÝ PROCES JE NUTNÉ DOPLNIŤ ZÁPISOM!

Kde hľadať pomoc:

- CPLDZ Košice (centrum pre liečbu drogových závislostí), Linka dôvery toxikomanov 02/54776379, Linka dôvery Nezábudka 0850/11 10 22, Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111, metodik prevencie v CPP

2b. Zistenie, že žiak fajčí v škole/na školskej akcii

- 1. Žiak je prichytený pri fajčení v areáli školy / na školskej akcii:**
 - Vyberte zvyšok cigariet a tabaku od študenta, uložte ich mimo dosahu používateľa
 - Odovzdajte tabakový výrobok proti podpisu ZZ – v bode 4.
- 2. Informujte o náleze nasledovné osoby: TU, ŠPT a VŠ**
- 3. TU, ŠPT: rozhovor so žiakom:**
 - Zistiť, odkiaľ zobral tabak a cigarety (kúpil ich, vzal od rodičov, dal mu ich spolužiak), informovať o priestupku Pd.správe, vyvodit' dôsledky z jeho konania – výchovné opatrenia.
 - **Krátka intervencia – zmapujte fajčenie, pomenujte riziká, zdravotné následky, poraďte, ako prestať fajčiť, kde hľadať pomoc/podporu**
 - Napíšte stručný záznam
- 4. TU, ŠPT: informujte ZZ žiaka:**
 - **Informovať ich o probléme,**
 - **Podpora – rady, ako pomôcť diet'at'u, kam sa obrátiť (lekár...), odovzdať kontakty**
- 5. V prípade potreby informovať Políciu SR – informovať o predaji tabakových výrobkov neplnoletým osobám**
- 6. Stretnutie škola + žiak + ZZ – informácie, sankcie, opatrenia, podpora, monitorovanie cca 2 mesiace**
- 7. Prevencia**

- Preventívne programy pre skupiny tried
- Monitorovanie v škole
- Metodická podpora pre učiteľov

8. Monitorovanie, vyhodnocovanie a uzatváranie (3 mesiace) – TU+ŠPT

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **CPLDZ Košice (centrum pre liečbu drogových závislostí), Linka pomoci na odvykanie od fajčenia (0908 222 722), Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111**

3. Poruchy príjmu potravy

1. **Podozrenie, že žiak trpí poruchou príjmu potravy – pozorovanie žiaka /varovania** od učiteľov, spolužiakov/fyzické signály alebo v správaní žiaka (nápadný úbytok hmotnosti, vracanie, odmietanie jesť)
2. **O podozrení informujte nasledovné osoby: TU + ŠPT**
3. **TU + ŠPT: rozhovor s rodičmi:**
 - Popíšte signály, zmapujte situáciu, čo sa deje; možné riešenia, ponúknite pomoc, kontakty na psychológa, psychiatra
 - a) **Ďalšie mapovanie situácie: so znalosťou ZZ diskkrétne mapujeme signály** – postrehy, informácie od priateľov, spolužiakov, učiteľov (napr. učiteľ telesnej výchovy), mapa rodičov v domácom prostredí
 - možnosť podpory žiaka pri individuálnom pohovore
 - ďalšie stretnutie s rodičmi – zhodnotenie, dohoda o ďalšom postupe
 - b) **Rodičia o tom vedia, riešia situáciu alebo ju chcú riešiť**, spolupracujú s odborníkmi, nastavujú opatrenia v škole,
 - možnosť podpory žiaka pri individuálnom pohovore
4. **ŠPT + TU: MIMORIADNE KOMPLEXNÁ PODPORA TRIEDY, konzultácie s učiteľmi**
 - Pozor na "infekciu" – pridávanie ďalších žiakov, fascinácia témou, vhodnosť zaradenia programu podľa konzultácie s odborníkom, nie vždy vhodné ihneď: čo robiť, ak mám podozrenie, že kamarát úmyselne chudne/intenzívne nej; koho kontaktovať; ako o tom hovoriť s priateľov

5. **TU + ŠPT: monitorovanie, hodnotenie a uzavretie (3 mesiace)**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **Pedopsychiater, psychológ, linka Chut'žiť (0800 221 080)**

4a. Násilie páchané na dieťaťi (syndróm týraného dieťaťa – CAN, domáce násilie, násilie páchané cudzou osobou, mimo sexuálneho násilia)

1. Podozrenie, že žiak trpí násilím a je poškodený:

- vlastným pozorovaním žiaka, varovaním inej osoby, príznakmi týrania na tele žiaka

2. Informujte o podozrení nasledovné osoby: TU + VŠ+ ŠPT

- zvolať stretnutie, spoločne diskutovať o tom, ako postupovať s ohľadom na individuálny prístup k žiakovi, študovať metodické materiály

3. Škola: nariadenie zvýšeného dohľadu nad žiakom, všetkými učiteľmi v triede

4. ŠPT + TU: rozhovor so žiakom:

- **Hovor prebieha v súkromí**
- **Známky násilia na tele, čo sa deje; Netlačte, nenúťte odpovede, ponúkajte možnosti riešenia situácie a pomoci**

1. **Domáce násilie:** bod 5 A, B
2. **Tretia strana:** položka 5 A, C
3. **zamestnanci školy:** body 5 A, C (rozhovor so zamestnancom, vyvodenie dôsledkov, poskytnutie podpory)
4. **žiak:** choďte na KP č. 5b – šikanovanie

- Ak žiak odmietne vypovedať – budeme ho informovať, že musíme postupovať nasledovne: informovať Políciu SR, ÚPSVaR, rodičov
- Ak sa zistí, že ide o sexuálne násilie, choďte na KP č. 4b

5. a) Podozrenie pretrváva – zhromaždené informácie nás vedú k inému

dôvodu: TU, VŠ, ŠPT: rozhovor s právnymi zástupcami – opýtajte sa, čo sa deje, ponúknite pomoc

b) Podozrenie pretrváva, škola kontaktuje:

1. Polícia SR – ohlasovacia povinnosť (okresnému oddeleniu)
2. ÚPSVaR (podľa miesta bydliska žiaka) – informujte sa
3. CPP
 - opíšte situáciu, nahláste podozrenie zo zneužitia osoby, ktorá mu bola zverená, dohodnite sa na ďalších krokoch 5

c) VŠ + ŠP: rozhovor so ZZ:

- oboznámiť ich s realitou zneužívania cudzou osobou, ponúknuť pomoc (psychológ, Polícia SR,...), v prípade násilia spáchaného zamestnancom nahlásiť konanie školy

6. Pokračujúca spolupráca s ÚPSVaR

7. Stretnutie škola + žiak + (ZZ) – vyhodnotenie situácie

8. Preventívna podpora tried, učiteľov:

- Preventívna podpora žiaka alebo konkrétnych tried citlivou formou – netraumatizovať, primerane načasovať, zaradiť problematiku CAN do pedagogickej rady, pripomenúť dieťaťu, kam sa má obrátiť v prípade nebezpečenstva

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- ÚPSVAaR, Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111, Viac ako ni(c)k- národná linka na pomoc deťom v ohrození (chat/email)

4b. Detekcia sexuálneho násillia (sexuálne násillie, CAN syndróm)

1. **podozrenie, že na žiakovi je páchané sexuálne násillie** – vlastným pozorovaním žiaka (zmeny v správaní), upozornením inej osoby sa žiak zveruje sám sebe
2. **Informujte o svojich podozreniach nasledovné osoby: TU+VŠ+ŠPT**
3. **ŠPT, TU: rozhovor so žiakom: Rozhovor prebieha v súkromí!!**
 - Čo sa deje, čo sa stalo?
 - Netrvajte na tom, nenúťte odpovede, možnosti riešenia situácie, ponúknite pomoc, informujte ho o svojom pokroku
4. **Keď žiak odmietne svedčiť, povedzte mu, že musíme postupovať takto: informovať Políciu SR, ÚSVaV, alebo rodičov.**

4a. Prichádzame k ďalšiemu jednoznačnému záveru – TU, ŠPT rozhovor so ZZ (opýtajte sa, čo sa deje; ponuka pomoci)

4b. Postup, ktorý sa má dodržať, ak sa zistí násillie:

- **Rodinný príslušník: hlásiť sa na Políciu SR (158, 112), informovať ÚPSVaR, alebo zavolať sanitku** – popíšte situáciu, nahláste podozrenie zo

sexuálneho násillia osobe, ktorá im bola zverená, dohodnite sa na ďalšom postupe

- **Obet' náhodného sexuálneho útoku: bezodkladne informovať Políciu SR (158, 112), informovať ÚPSVaR (podľa miesta bydliska žiaka), prípadne zavolať pohotovostnú službu – informovať o skutočnostiach sexuálneho násillia, ponúknuť pomoc (psychológ, Polícia SR a pod.), v prípade sexuálneho násillia spáchaného zamestnancom školy nahlásiť pokrok školy**
- **Zamestnanec školy: informovať vedenie školy, informovať ZZ, upovedomiť Políciu SR (158, 112), informovať ÚPSVaR (podľa miesta bydliska žiaka), prípadne zavolať záchrannú službu – oboznámiť ich s realitou sexuálneho násillia, ponúknuť pomoc (psychológ, Polícia ČR a pod.), v prípade sexuálneho násillia spáchaného zamestnancom školy nahlásiť pokrok školy**

1. Pokračujúca spolupráca s ÚPSVaR

2. Stretnutie škola + žiak + (ZZ) – vyhodnotenie situácie

3. Dlhodobá (nie situačná) preventívna podpora tried – citlivo podporovať žiaka, mať dlhodobý preventívny efekt (nie situačne – predchádzať retraumatizácii, fascinácii) – zaradiť problematiku sexuálneho zneužívania detí, pripomenúť dieťaťu, kam sa má obrátiť v prípade nebezpečenstva, upozorniť na nebezpečenstvá internetu

4. Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace) – TU + ŠPT

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **UPSVaR, Linka detskej istoty (špecializované poradenstvo pre deti a ich rodičov) 166 111, Viac ako ni(c)k- národná linka na pomoc deťom v ohrození (chat/email), Linka detskej istoty (pre deti a mládež) 116 111, (pre hľadané a sexuálne zneužívané deti) 116 000**

5a. Šikanovanie – mapovanie situácie

1. **Oznámenie o podozrení zo šikanovania (informované žiakom, ZZ, učiteľom)**
2. **Informujte o podozrení nasledovné osoby: TU, ŠPT, vedenie školy – spoločné stretnutie, odhad závažnosti, dohoda o spoločnom postupe, nastavenie opatrení, študijné metodické materiály...**
3. **Mapovanie situácie:**
 - a) **Zvýšený dohľad nad triedou**
 - b) **Všetci učitelia** – monitorujú prejavy, správanie, spôsoby komunikácie žiakov, úlohy v skupine počas vyučovacích hodín a prestávok

- c) **TU, ŠPT alebo CPP** – diagnostika vzťahov formou sociometrie alebo skupinových aktivít (psychosociálne hry a pod.)
 - d) **TU, ŠPT** – individuálne rozhovory so žiakmi – "záchranári", neutrálni, spoločensky kompetentní
4. **TU, ŠPT, vedenie školy – zhodnotenie situácie**
- a) **Šikanovanie potvrdené, odhad závažnosti:**
- **Škola nezvládne sama** – kontaktujeme CPP, Políciu SR
 - **Škola zvládne sama – bod 5 nastavenie opatrení**
 - **Škola zvládne sama – ďalšie skúmanie nájdete v Krízovom pláne č.**
5. **TU, ŠPT, vedenie školy – rozhovor so ZZ**
- a) **Obet'** – oboznámiť sa so záverom mapovania, nastaviť ďalšie opatrenia, ponúknuť pomoc (psychológ)
 - b) **Agresor** – oboznámiť sa so záverom mapovania, nastaviť ďalšie opatrenia, ponúknuť pomoc (psychológ, SVP), sankcie
6. **Mimoriadny triedny aktív** – informuje ZZ, pripravuje ďalšie opatrenia
7. **Práca s triedou** – reštart triedneho poriadku, implementácia pravidelnej triednickej hodiny, práca s klímou v triede, kde hľadať pomoc
8. **Vedenie školy škola + žiak + ZZ (obet', agresor)** – vyhodnotenie situácie (cca po 1-2 týždňoch), vykoná sa osobitne s obeťou, osobitne s agresorom
9. **Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace)** – TU + ŠPT

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **CPP, Linka detskej istoty (pre deti a mládež) 116 111, (rodičovská poradňa) 0800 500 500, Ip-čko internetová poradňa**

5b. Krízový plán riešenia šikanovania

1. **Žiak je prichytený pri šikanovaní v škole, nahlásenie podozrenia (žiak, ZZ)**

2. **Posúďte ohrozenie žiaka:**

- Zdravie dieťaťa je ohrozené – poskytnite 1. pomoc, volajte 112
- Vezmite žiakov (obet' a agresora/agresora) do "oddychovej" miestnosti pod dohľadom, každý žiak osobitne

3. **Informujte nasledovné osoby:**

TU, ŠPT, vedenie školy – spoločné stretnutie – odhad závažnosti, dohoda o ďalšom postupe, plán individuálnych rozhovorov (s kým sa chceme rozprávať, priestor, dohľad nad učiteľmi, izolácia obete, agresori, predchádzanie skupinovými výpovediami), štúdium metodických materiálov

- **Škola zvládne šikanovanie – bod 3**
- **Škola šikanovanie nezvládne sama – obráťte sa na CPP,**

4. **TU, ŠPT: Rozhovory so žiakmi**

- **Obet'** – zistite, čo sa stalo, ako dlho to trvá, frekvencia, kto to robí, komu inému, kde sa to stalo, kto je svedkom, kto pomohol + poskytol pomoc, podporu, radu
- **Svedkovia** – získajte viac informácií: kto, komu, čomu, kedy, kde, ako často, kto to videl, kto pomohol
- **Agresor** – s agresorom hovoríme až vtedy, keď poznáme všetky informácie; možnosť vyjadriť sa, zistiť príčiny konania, dôsledky konania, oznámiť ďalšie kroky školy

5. **TU, ŠPT, vedenie školy- rozhovor so ZZ:**

- **Mimoriadna TA** – informovať žiakov ZZ, nastaviť ďalšie opatrenia
- **Obet'** – oboznámiť sa so záverom, informovať o ďalších opatreniach, ponúknuť pomoc/podporu žiakovi
- **Agresor** – oboznámiť sa so záverom vyšetrovania, návrhom disciplinárnych sankcií, nastavením ďalších opatrení, ponúknuť pomoc (CPP, ŠPT), hľadať formy zmierenia, ospravedlnenie

6. **Práca s triedou** – oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania a krokmi, ktoré budú nasledovať, aké následky nesie vinník, reštartovanie triedneho poriadku, implementácia triednickej hodiny, práca s klímou v triede, kde hľadať pomoc, monitorovanie...

7. **Stretnutie škola + žiak + ZZ (obet', agresor)** – vyhodnotenie situácie (cca po 1-2 týždňoch), vykoná sa osobitne s obet'ou, osobitne s agresorom

8. **Monitoring, hodnotenie a uzávierka** (3 mesiace) – TU + ŠPT

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **klinický psychológ (pre obeť, agresora), CPP- metodik prevencie, Linka detskej istoty (pre deti a mládež) 116 111, (rodičovská poradňa) 0800 500 500**

5c. Krízový plán šikanovania učiteľa

1. **Žiak je prichytený pri šikanovaní učiteľa, hlásení podozrenia (zo strany žiakov, učiteľa) – zosmiešňovanie, neúcta, agresívne správanie**
2. **Učiteľ odchádza z triedy, aby pomohol zástupkyni riaditeľky (alebo riaditeľke školy) alebo zavolá pomoc mobilným telefónom v prípade výbuchu agresívneho správania.**
3. **V prípade potreby je učiteľovi poskytnutá krízová intervencia (ŠPT, kolegovia ...)**
4. **Odborný zamestnanec určený pre túto situáciu izoluje agresorov (supervízia bude určená podľa situácie a možností), cieľ: zabrániť vplyvu.**
5. **VŠ + ŠPT: rozhovory s učiteľmi a žiakmi – okamžite vykonajú rozhovory so svedkami, obeťami a individuálne s agresormi. Urobia vstup. Možnosť telefonického konzultácie alebo pozvanie CPP.**
6. **VŠ – na základe vyšetrovania vyhodnotí štádium a závažnosť šikanovania, dohodnú sa na ďalšom postupe a nastavení opatrení. Podpora učiteľov, možnosť individuálneho dozoru, mentoring**
7. **RŠ informuje: ZZ, v prípade potreby PSR**
8. **ŠPT, vedenie školy: stretnutie školy + ZZ + žiak (v priebehu niekoľkých dní) – oboznámenie ZZ so závermi vyšetrovania, sankciami, nastavením ďalších opatrení**

a vhodnými formami uzavretia (zmierenie, kontrola, vyhostenie). Ponuka odbornej pomoci (CPP). Zmena učiteľa (obete) v danej triede.

9. **ŠPT + TU: Intervenčný program na obnovenie bezpečnosti (učiteľov, žiakov), dozor nad pedagogickými zamestnancami.**

RŠ: Oboznámiť triedu s výsledkami a krokmi, ktoré budú nasledovať a aké dôsledky bude mať agresor. Mimoriadne zasadnutie ZZ.

10. **ŠPT, TU: Monitoring, hodnotenie, uzávierka** (cca 6 mesiacov)

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- CPP- metodik prevencie, ÚPSVaR, Linka podpory pre učiteľov 0800 221 323

6. Krízový plán pre kyberšikanu

1. Upozornenie na kyberšikanu (žiak, zákonný zástupca)

2. Informujte nasledovné osoby: TU + ŠPT + VŠ, alebo ICT špecialista

- základné informácie (kyberšikana na škole, mimo školy, medzi spolužiakmi), odhad závažnosti, dohoda o ďalšom postupe

3. TU + ŠPT: Rozhovory so žiakmi

- Mimo školy medzi spolužiakmi – nemôžeme ich disciplinovať, ale mapujeme, čo sa deje
- Šikanovanie na škole:

1. Obet' – zabezpečiť ochranu obete, zabezpečiť dôkazy (PrtSc), zablokovať profil agresora, nahlásiť profil, zistiť, čo sa stalo (kde, kto, kedy, ako dlho to trvá, kto o tom vie, kto sa ešte deje, kto pomohol) – **postupujeme podľa krízového plánu šikanovania**, informujeme ZZ, poskytujeme pomoc žiakovi, rodičom, kontakty na odborníkov
2. Agresor – zistiť príčiny konania, oboznámiť ho s následkami konania, oznámiť ďalší postup, informovať ZZ, **vždy informovať Políciu SR**

4. **Agresor nie je osoba spojená so školou**

- informovať systém zdravotnej starostlivosti obeť, poskytovať pomoc žiakom, poradenstvo a kontakty,
- v prípade podozrenia zo spáchania trestného činu – odovzdať vec Polícii SR, vyžiadať si závery vyšetrovania + sankcia

5. **Spätná väzba, opatrenia:**

- stretnutie škola + žiak + ZZ (obeť, agresor), vyhodnotenie situácie, nastavenie ďalších opatrení
- oboznámiť sa so situáciou triedneho kolektívu, implementáciou TH, prácou s klímou v triede, monitorovaním vzťahov
- preventívne informovať ZZ o všetkých žiakoch
- Metodická podpora pre učiteľov

6. **Stretnutie: škola + žiak + ZZ (obeť, agresor)**

- Vyhodnotenie situácie (cca po 1 – 2 týždňoch)

7. **Prevenia**

- pravidlá používania počítačov a mobilných telefónov v škole (možná úprava správneho poriadku), preventívny program na tému kyberšikany, informácie o tom, kam sa obrátiť v prípade nebezpečenstva, práca s klímou v triede

8. **Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace) – TU + ŠPT**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **klinický psychológ (pre obeť, agresora), CPP- metodik prevencie, Linka detskej istoty (pre deti a mládež) 116 111, (rodičovská poradňa) 0800 500 500**
- <https://stopline.sk/>
- <http://www.pomoc.sk>

7. Krízový plán na odhaľovanie rizikového správania: extrémizmus, rasizmus, xenofóbia

Podozrenie, že žiak vykazuje vyššie uvedené rizikové správanie

1. Informujte TU + ŠPT + VŠ:

- Spoločné stretnutie – zistiť závažnosť správania, dohodnúť sa na ďalšom postupe, preštudovať si metodické materiály a pod.

2. TU + ŠPT: Rozhovor so žiakmi:

- V prípade fyzických alebo verbálnych útokov.
- Postupujte podľa KP č. 5b – šikanovanie

(**obet'** – poskytnúť pomoc, odovzdať kontakty psychológovi; **agresor** – zistiť hĺbku presvedčenia extrémistu, dôvody konania, väzby na extrémistickú skupinu mimo školy, upozorniť na dôsledky konania, informovať o ďalšom postupe školy)

3. TU, ŠPT: zistiť šírenie týchto postojov v triede/škole -

- Rozhovory so žiakmi, monitorovanie, monitorovanie prejavov, správania, komunikačných metód žiakov počas vyučovania a prestávok

4. TU, ŠPT, vedenie školy - rozhovor so ZZ:

- či o probléme vedia, oznámia ďalší postup školy, ponúknu pomoc (CPP, psychológ)

5. Ak existuje podozrenie zo spáchania trestného činu alebo v prípade hlbšie zakorenených postojov (opakované slovné prejavy s rasistickým podtextom, účasť žiaka v extrémistickej skupine, použitie násilia s rasistickým podtextom), nahlásime to Polícii SR

6. Stretnutie škola + žiak + ZZ: vyhodnotenie situácie (cca po 1 až 2 týždňoch)

7. **Preventívna podpora pre triedu, učiteľov:**

Diskusia na tému extrémizmus, rasizmus a pod., informovanie o možnostiach a povinnostiach škôl pri odhaľovaní prejavov rasizmu, realizácii programu prevencie (pozvanie odborníkov), podpore klímy v triede, podpore učiteľov.

8. **TU + ŠPT: Monitorovanie, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace)**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- CPP, ÚPSVaR, PSR

8. Krízový plán pri zistení vandalizmu žiaka

1. Zistenie, že žiak vedome ničí alebo poškodzuje majetok školy – **informujte TU+ŠPT+VŠ**
 2. **Zistiť závažnosť vandalizmu**, urobiť so žiakom rozhovor – napísať krátky **záznam**
 3. **TU + ŠPT + VŠ** - rozhovor so ZZ:
- **Informovať ZZ** o výške škody, ďalšom postupe školy, dohodnúť sa na spôsobe úhrady alebo opravy, ponúknuť pomoc žiakovi
4. Po cca týždni vyhodnotenie situácie
- 5. Prevencia, práca s triedou:**
- vzdelávanie žiakov, poukazovanie na možné dôsledky
 - implementujte program prevencie
6. **TU + ŠPT: Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace)**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- ÚPSVaR, PSR

9. Krízový plán pri zistení krádeže u žiaka

1. Žiak je prichytený pri krádeži v areáli školy
2. Informujte nasledovné osoby: **TU + ŠPT + VŠ**
3. **TU, ŠPT, VŠ**: rozhovor so žiakom a napísanie krátkeho záznamu

A. kradne sám:

- informovať ZZ, náhrada vzniknutej škody, ospravedlnenie, ponuka podpory (alebo psychológ, pedopsychiater);

B. nútený kradnúť inou osobou:

- pokúste sa zistiť skutočného vinníka a nasledujte KP k šikanovaniu č. 5b

4. Prevencia

- rozhovor TU so žiakmi v rámci triednickej hodiny, vysvetlenie následkov krádeže, poukázanie na možné disciplinárne opatrenia a ďalšie kroky školy v prípade recidívy, možnosti pomoci

5. Monitoring, vyhodnotenie a uzatvorenie (3 mesiace): **TU + ŠPT + VŠ**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- ÚPSVaR, CPP, PSR

10. Krízový plán - záškoláctvo

1. **Zistenie záškoláctva žiaka:** postupovať podľa “*Poriadku školy pre žiakov*“
článok XI. Dochádzka žiakov do školy
2. **Informujte nasledovné osoby: vedenie školy + ŠPT**
3. **TU + ŠPT: rozhovor so žiakom:**
 - zistiť príčinu, informovať o porušení školského poriadku, upozorniť na následky, nastaviť opatrenia, vyjadriť podporu
 - **záškoláctvo s vedomím rodičov: KP plán skrytého záškoláctva 10b.**
 - **Záškoláctvo** podľa počtu hodín: vid' poriadok školy pre žiakov
4. **Stretnutie s ŠPT+ žiakom + ZZ:**

Priebežné vyhodnocovanie situácie (cca týždenne/mesačne)
5. **Prevenia:**
 - Rozhovor TU so žiakmi v rámci triednických hodín, vysvetlenie následkov záškoláctva, upozornenie na možné disciplinárne opatrenia, možnosti pomoci
6. **Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace) – TU + ŠPT**

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- ÚPSVaR, CPP

10b. Krízový plán pri zistení skrytého záškoláctva

1. TU: priebežné monitorovanie vynechaných tried a rizikových súvislostí

1. Sledujte, či to nemá negatívny vplyv na dieťa!
2. Signály: záškoláctvo tolerované rodičmi, vysoká absencia, nedostatočná dĺžka choroby, časté rodinné dôvody, cieľavedomé absencie – vyhábanie sa testom atď.

2. TU: rozhovor so ZZ:

1. Informujte ZZ o neprítomnosti, opýtajte sa na okolnosti neprítomnosti žiaka, poukážte na možné následky: porušenie školského poriadku, nezaradenie...

3. Informuje VŠ, ŠPT, VŠ o detekcii varovných signálov

4. VŠ, ŠPT, TU: Spoločné posúdenie situácie, koordinácia ďalších krokov

1. RH rozhodne, či ospravedlní alebo neospravedlní neprítomnosť.
2. Ak sú vymeškané hodiny formálne ospravedlnené TU, DS už nemôže byť dôvodom na to, aby OSPOD začal vyšetrowanie!!
3. Možnosť konzultácie situácie telefonicky s OSPODom

5. VŠ, TU, ŠPT: Stretnutie so školou + rodičmi + žiak:

- a) Informovať ZZ a žiaka o neprítomnosti, možnom porušení povinnosti SR, ŠZ
- b) Opýtajte sa na okolnosti neprítomnosti žiaka

- c) Upozorníte na možné následky: sťažnosť Obecného úradu, ÚPSVaR, Polícia Slovenskej republiky (Spolu s ďalšími okolnosťami už môže ísť o priestupok/trestný čin, t.j. úmysel alebo zanedbanie rodičovských povinností – zabezpečiť dochádzku žiaka, zdokumentovať dôvody neprítomnosti podľa správneho poriadku. Sťažnosť je možné podať na priestupkovú komisiu miestneho úradu podľa trvalého pobytu dieťaťa.)
- d) Nastaviť spôsob vzájomnej komunikácie, ospravedlniť absencie, zvážiť ďalšie opatrenia (IVP, lekársky certifikát a pod.); Možnosť dohody so ZZ/žiakom o odôvodnení dôvodu neprítomnosti dokladom/potvrdením/práceschopnosťou/prepustením ošetrojúceho lekára
- e) Poskytnite rodine kontakty, na ktoré sa môžete obrátiť so žiadosťou o ďalšiu podporu (CPP)
- f) Vytvorenie zápisnice zo schôdze s výstupmi a podpismi
- g) Ak je skryté záškoláctvo spôsobené žiakom, ukladáme sankciu podľa správneho poriadku.
- h) Na stretnutie je vhodné pozvať pracovníka ochrany detí (aj keď rodina nie je ich klientom).

6. TU: monitoring, informovanie vysokých škôl, ŠPT.

7. V prípade opakovanej neprítomnosti alebo nespolupráce rodičov RŠ koná:

- Na Políciu Slovenskej republiky podá oznámenie, či ide o trestný čin (doporučená zásielka alebo osobne).
- Informuje ÚPSVaR a koordinuje s nimi ďalšie kroky.

8. Prevencia:

1. Rozhovor TU so žiakmi v rámci TH, vysvetlenie následkov záškoláctva, upozornenie na možné disciplinárne opatrenia, možnosti pomoci

9. VŠ, TU, ŠPT – Vyhodnotenie situácie (3 – 6 mesiacov)

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **ÚPSVaR, CPP**

11. Krízový plán, keď sa zistí, že žiak sa sebapoškodzuje

MÁM PODOZRENIE

1. **Sebapozorovanie** (telesné signály, zmeny v správaní: škrabance, jazvy, popáleniny, nevhodné oblečenie, náplasti, vyhýbanie sa činnostiam, ktoré vyžadujú expozíciu....)
2. **Informujte TU, ŠPT**
3. **ŠPT**: rozhovor so žiakom: čo sa deje, známky sebapoškodzovania na tele, netrvajte na tom, nenúťte odpovede, možnosť riešenia situácie, ponuka pomoci
4. Pokračujte krokom 3 pre možnosť **VIEM, ROBÍM**

VIEM, ŽE ÁNO

1. Prichytenie žiaka pri sebapoškodzovaní – v prípade ohrozenia života volám 155 a informujem ZZ.	1. Oznámenie učiteľom, spolužiakom – mapovanie situácie rozhovorom s učiteľmi, žiakmi (informátormi)
---	--

1. **TU, ŠPT**: vezmite žiaka do tichej miestnosti + rozhovor (pozri prílohu Štruktúra predterapeutického rozhovoru)
2. **TU, ŠPT**: informujte ZZ, dohodnite sa na ďalšom postupe
3. **ZZ kontaktuje pedopsychiatra, psychológa alebo krízové centrum**

4. Spolupráca medzi školou a ZZ:

1. získavať informácie od odborníkov, zdieľať monitorovanie, rokovať o postupe v prípade recidívy
2. v prípade **nespolupráce** ZZ so školou kontaktujte **ÚPSVaR**

5. Monitorovanie v triede:

1. Od bodu 2 je trieda priebežne monitorovaná s cieľom individuálne zachytiť ostatných postihnutých žiakov (aby sa zabránilo fascinácii, "infekcii" alebo pridaniu ďalších žiakov)

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **pedopsychiater, psychológ, CPP, Ipčko krízová linka pomoci (0800 500 333)**

12. Krízový plán v prípade samovraždy/smrti žiaka, učiteľa školy

OZNÁMENIE

1. **Škola, ŠPT:** kontakt na odborníkov
 - kontaktovať CPP, dohodnúť ďalší postup, pracovať s triedou, komunikovať s rodinou, pohreb...
2. **Škola, ŠPT:** ponúknuť všetkým dotknutým osobám (žiakovi, učiteľovi) možnosť individuálneho rozhovoru
3. **RŠ vydá vyhlásenie** – zjednotenie informácií smerom k verejnosti, alebo poverenie osoby komunikáciou s verejnosťou
4. Zriadenie pietneho miesta

SMRŤ NA MIESTE

1. **Pedagóg školy: volá ZZS (112), informuje VŠ**
2. Škola, riaditeľka školy informuje posudkových lekárov, informuje aj zdravotnú starostlivosť o žiakov, ktorí boli prítomní pri úmrtí.

3. Škola, ŠPT: kontaktujú CPP.

4. Prítomní učitelia, ŠPT: zaistia bezpečnosť detí.

5. Podľa situácie sa VŠ a ŠPT dohodnú na ďalšom postupe:

- kontaktovať CPP, dohodnúť ďalší postup, pracovať s triedou, komunikovať s rodinou, pohreb...

Kde hľadať pomoc:

- CPP, Krízová linka pomoci (0800 500 333)

13. Krízový plán v prípade afektu žiaka

1. Rozpoznajte situáciu – fyzické sebapoškodzovanie, nadávky, útoky iných spolužiakov, vzdor v práci, iné...
2. Zabezpečte bezpečnosť triedy, žiaka, svojho, v prípade silnej intenzity afektu pošlite žiaka na pomoc učiteľovi z ďalšej triedy, alebo použite mobilný telefón
 - a) *Nechajte to odznieť:*
 - Dať priestor na upokojenie, umožniť zmenu miesta, aktivity, možnosť odísť s AP na chodbu;
 - Informovať ZZ, v prípade potreby dohodnúť stretnutie škola + ZZ + žiak
 - Po skončení dňa sa žiak vráti do triedy, prípadne ostatných žiakov v triede
 - b) *Vytiahnutie dieťaťa z triedy do tichej miestnosti pod dohľadom:*
 - Okamžite informujte VŠ – posúdenie situácie
 - Možnosť privolania sanitky
 - Informujte ZZ, alebo si dohodnite termín stretnutia školy + ZZ + žiak
 - ŠPT, TU – rozhovor so žiakom alebo spolužiakmi
 - Po skončení dňa sa žiak vráti do triedy alebo iní žiaci do triedy
 - c) *Žiaka nie je možné odviezť, ostatných žiakov posielame na chodbu a voláme o pomoc mobilnými telefónmi*
 - Okamžite informujte VŠ – posúdenie situácie

- Možnosť privolania sanitky
- Informujte ZZ, alebo si dohodnite termín stretnutia škola + žiak + ZZ
- ŠPT, TU - rozhovor so žiakom alebo spolužiakmi

1. **VŠ, TU:** Škola stretnutia + ZZ + žiak

1. Informujeme o vplyve dieťaťa, čo mu predchádzalo (hľadanie možnej príčiny) a ako budeme ďalej postupovať (spolupráca s odborníkmi, IVP).
2. Odporučiť diagnostiku a podporu CPP, psychológa, pedopsychiatra

2. **ŠPT, TU:** preventívna podpora triedy (resp. rodičov)

1. Liečim triedu a podávam správu o tom, čo sa stalo.
2. Dohodnúť sa na postupe a posilniť ho v triednych hodinách
3. Rozvoj sociálnych zručností alebo cieleň preventívny program

3. **Kontrolné stretnutie školy + ZZ + žiak** – vyhodnotenie opatrení (cca po týždni)

4. **TU + ŠPT:** Monitoring, hodnotenie a uzávierka (3 mesiace)

CELÝ PROCES MUSÍ BYŤ UKONČENÝ ZÁZNAMOM!

Kde hľadať pomoc:

- **Pedopsychiater, psychológ, CPP**

Príloha č.1:

KONTAKTY NA LINKY POMOCI:

Anonymné linky pomoci pre deti a mládež:

IPčko – internetová linka dôvery pre mladých ľudí, poskytuje bezplatnú anonymnú psychologickú a sociálnu pomoc prostredníctvom chatu www.ipcko.sk a e-mailu poradna@ipcko.sk

Krízová linka pomoci – 0800 500 333, www.krizovalinkapomoci.sk

Dobrá linka – internetová linka dôvery pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom chatu, emailu poradna@dobralinka.sk a videoporadenstva www.dobralinka.sk

Linka detskej istoty – linka pomoci pre deti a mládež (116 111), linka pre hľadané a sexuálne zneužívané deti – 116 000

Linka dôvery Nezábudka – linka pre dospelých (0800 800 566)

Linka detskej dôvery – poradňa pre deti a rodičov (0907 401 749),
odkazy@linkadeti.sk

Viac ako ni(c)k – národná linka na pomoc deťom v núdzi: pomoc@viacakonick.gov.sk

Chut'žit' – linka pomoci pre ľudí s poruchami príjmu potravy a ich blízkych (0800 221 080, poradna@chutzit.sk)

Linka podpory pre učiteľov – 0800221 323, linkapreucitelov@mpc-edu.sk

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie – 0800 212 212, linkaprezeny@ivpr.gov.sk

www.chcemsazabit.sk

<https://www.stalosato.sk>

Príloha č.2:

KONTAKTY NA ODBORNÍKOV V KOŠICIACH:

Pedopsychiatri:

MUDr. Zuzana **Sekelská**, pedopsychiater, Mlynská 26, Tel: [055/678 34 95](tel:0556783495)

MUDr. Terézia **Rosenbergerová**, pedopsychiater, Tr. SNP 1, Tel: [055/ 640 22 57](tel:0556402257)

MUDr. Iveta **Rjašková**, pedopsychiater, Narcisová 6, Mobil: [+421 915 368 979](tel:+421915368979), Tel: [0918 390 506](tel:0918390506)

MUDr. Katarína **Ackermanová**, pedopsychiater, Tr. SNP 1, Tel: [055/640 3706](tel:0556403706)

Klinickí psychológovia detí:

Mgr. Silvia **Olejníková**, klinický psychológ, terapia hrou, Mlynská 26, Tel: [0903 890 663](tel:0903890663)

Mgr. Ľudmila **Bíšová**, klinický psychológ, Mlynská 26, Tel: [0910 252 303](tel:0910252303)

Mgr. Zuzana **Kuncová**, klinický psychológ a psychoterapeut, Mlynská 26, Tel: [0911 054 524](tel:0911054524)

Mgr. Zuzana **Fucsková**, PhD, klinický psychológ, psychoterapeut, Mlynská 26, Košice, Tel: [0911 540 565](tel:0911540565) (služby poskytuje aj v maďarskom jazyku).

Mgr. Helena **Šmajdová**, klinický psychológ, Mlynská 26, Tel: [0911 230 656](tel:0911230656)

PhDr. Zuzana **Synaiová Očovská**, klinický psychológ, Pajorova 10, Tel: [055/677 08 82](tel:0556770882)

PhDr. Eva **Reichelová** CSc., klinický psychológ, psychoterapeut, Mlynská 1,
Tel.: [+421 905 834 795](tel:+421905834795)

Mgr. Patrícia **Vesel Ganoczyová**, klinický psychológ, Tr. SNP 1, Tel.: [055/640 2258](tel:0556402258)

Mgr. Jarmila **Takáčová**, PhD, klinický psychológ, psychoterapeut, Maršála Koneva 1, Tel: [0908 853 669](tel:0908853669) ; Tr. SNP 1, Tel: [055 235 3979](tel:0552353979) (ordinuje: Štvrtok)

Mgr. Monika **Pelechová**, klinický psychológ, Tr. SNP 1, Tel.: [055 235 3979](tel:0552353979) (ordinuje:
Pondelok a Utorok)

Mgr. Lenka **Lipanová**, klinický psychológ, Hollého 3a, Tel: [0915 964 497](tel:0915964497)

Neurológovia:

MUDr. Eva **Lazarová**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel.: [055 / 235 25 35](tel:0552352535)

MUDr. Oxana **Bodnárová**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel.: [055 / 235 25 30](tel:0552352530) (ordinuje
pondelok, stredu a piatok)

MUDr. Eva **Zavadilíková**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel: [055 / 235 25 30](tel:0552352530) (ordinuje utorok
a štvrtok)

MUDr. Jaroslav **Čížmár**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel: [055 / 235 25 30](tel:0552352530) (ordinuje: štvrtok a piatok)

MUDr. Ladislav **Bratský**, primár neurologického oddelenia detskej nemocnice, Tr. SNP 1, Košice, Tel.: [055/2352 535](tel:0552352535)

MUDr. Jarmila **Dzúrová**, detský neurológ, Srbská 1, Košice, Tel.: [055 / 678 36 35](tel:0556783635)

MUDr. Zuzana **Hauserová**, detský neurológ, Roosewelta 18, Košice Tel.: [055 / 622 40 73](tel:0556224073)

MUDr. Jana **Eliášová**, detský neurológ, Werferova 2246, Košice, Mobil: [+421 905 211 690](tel:+421905211690)

MUDr. Andrea **Záhorská**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel: 055/235 25 35 (ordinuje Utorok, Streda, Piatok)

MUDr. Angela **Baranová**, detský neurológ, Tr. SNP 1, Tel: 055/235 25 35 (ordinuje Pondelok, Streda, Piatok).

Klinickí logopédi:

Mgr. Alena **Černá**, logopéd, Maršala Koneva 1, Košice, Mobil.: [+421 903 640 664](tel:+421903640664)

Mgr. Anna **Nováková**, logopéd, Maršala Koneva 1, Košice, Mobil.: [+421 948 064 196](tel:+421948064196)

PhDr. Eva **Obšuthová**, klinický logopéd, Srbská 1, Košice, Tel.: [055 / 678 34 96](tel:0556783496)

Príloha č.3:

Zoznam použitých skratiek

TU	Triedny učiteľ
ŠPT	Školský podporný tím
VŠ	Vedenie školy (riaditeľka, zástupkyne riaditeľky)
RŠ	Riaditeľka
PP	Pedagogickí zamestnanci

PSR	Polícia Slovenskej republiky
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
CPP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva
ZZ	Zákonný zástupca
IVP	Individuálny vzdelávací program
PA	Pedagogický asistent